

Antwoord van het informatiepunt verkiezingen:

Geachte heer Tempel,

Op 26 oktober heeft het Burgercomité Nederland u een e-mail gestuurd. Daarin vraagt het Burgercomité u bij monde van haar voorzitter medewerking te verlenen aan door het Burgercomité te organiseren 'volksreferenda'. Het comité vraagt u onder andere om naast (of zo dicht mogelijk bij) het stemlokaal een tafel en stoel te plaatsen ten behoeve van het volksreferendum van het Burgercomité. Daarnaast vraagt het Burgercomité u om verzorging, stembiljetten, een stembus en publiciteit voor het zogenoemde volksreferendum te faciliteren.

Op 20 maart 2019 vinden er in de stemlokalen in uw gemeente al minimaal twee stemmingen plaats: een provinciale staten- en een waterschapsverkiezing. Artikel J 6 van de Kieswet bepaalt dat de gemeenteraad kan bepalen dat tegelijkertijd in het stemlokaal ook een, door de gemeenteraad uitgeschreven, stemming plaatsvindt. Denk bijvoorbeeld aan een op grond van een dorpsraadverordening te organiseren dorpsraadverkiezing. Daarvan is in casu geen sprake. Hieruit volgt dat een zogenoemd volksreferendum niet tegelijkertijd met een stemming op grond van de Kieswet in het stemlokaal kan plaatsvinden. De Kieswet staat het niet toe.

Als het Burgercomité niet in het stemlokaal, maar daarbuiten (edoch binnen het gebouw waarin het stemlokaal zich bevindt) zitting neemt, is er strikt genomen iets meer mogelijk. Ook dan moet echter voorkomen worden dat zich bij het stemlokaal omstandigheden voordoen die de behoorlijke voortgang van de zitting van het stembureau onmogelijk maken (art. J 35 – J 38 Kieswet). Het moet voor kiesgerechtigden duidelijk zijn welke stemmingen er door de overheid worden georganiseerd, wat deze inhouden en hoe deze verlopen. Dat betekent dat het voor kiezers volstrekt duidelijk moet zijn dat het volksreferendum van het Burgercomité niet wordt georganiseerd door, en niet onder controle staat van, de gemeente en dat deelname eraan niet verplicht is (en door kiezers ook niet als zodanig wordt ervaren). Als dat niet of onvoldoende duidelijk is, ligt het niet voor de hand om hieraan mee te werken. Anderzijds staat de Kieswet er niet aan in de weg dat derden buiten het stemlokaal, enquêtes, een exit poll of een volksreferendum houden.

Wat de voorzitter van het stembureau betreft: van hem (of haar) kan niet worden gevraagd om ook de gang van zaken van het volksreferendum in het oog te houden (dat bovendien plaatsvindt buiten het stemlokaal). Dit zou teveel beslag leggen op de werkzaamheden van de voorzitter voor de officiële stemmingen. Ook zijn gemeenten uiteraard niet verplicht om vrijwilligers van het Burgercomité bij wijze van service te verzorgen met bijvoorbeeld een lunch.

Hopend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

mr. K. (Kyra) Wigard
Juridisch medewerker

INFORMATIEPUNT VERKIEZINGEN

Bezoekadres: Muzenstraat 85, 2511WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag

T 070-426 7329

E informatiepunt@kiesraad.nl

W www.kiesraad.nl

FOLLOW US ON 

 100 JAAR
KIESRECHT